

Wat denk jij?

Taal leren door filosoferen

Werkboek

Dit werkboek *Wat denk jij?* is een uitgave van
Uitgeverij Eenvoudig Communiceren en is tot stand
gekomen in samenwerking met ITTA UvA.

Tekst: Annetieke Bonants en Anne Marije de Goeijen

Redactie: Eenvoudig Communiceren

Vormgeving: Windmill Productions

Beeld: Shutterstock

© 2021 | Uitgeverij Eenvoudig Communiceren, Amsterdam

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag
worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd
gegevensbestand of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige
wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen
of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke
toestemming van de uitgever.

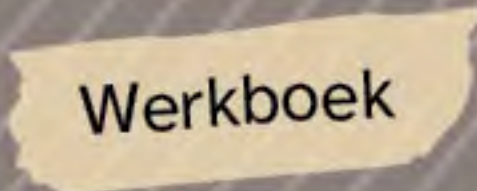
ISBN: 978-90-8696-693-6

Wat denk jij?

Taal leren door filosoferen

Werkboek

Inhoud

Over dit boek	Bladzijde 6
Gesprek 1 > Kun je praten met een dier?	Bladzijde 8
Gesprek 2 > Wanneer is iets lelijk?	Bladzijde 12
Gesprek 3 > Wanneer is iets afval?	Bladzijde 16
Gesprek 4 > Kan een robot dansen?	Bladzijde 20
Gesprek 5 > Wanneer is iemand een goede vriend?	Bladzijde 24
Gesprek 6 > Wie is het meest gelukkig?	Bladzijde 28
Gesprek 7 > Wat kun je leren?	Bladzijde 32
Gesprek 8 > Wanneer is iets eertijk?	Bladzijde 36
Gesprek 9 > Wat is het begin?	Bladzijde 40
Gesprek 10 > Kan alles bestaan?	Bladzijde 44
Knipblad > Wat is afval?	Bladzijde 49
Knipblad > Wie is het meest gelukkig?	Bladzijde 51
Knipblad > Wat kun je leren?	Bladzijde 53
Knipblad > Wat is het begin?	Bladzijde 57
Wat is filosoferen?	Bladzijde 58
Mijn woorden en zinnen	Bladzijde 60

Over dit boek

Dit is een werkboek over filosofische gesprekken. Filosofie gaat over denken en over grote vragen. Een gesprek voeren betekent: samen praten en naar elkaar luisteren. Filosofische gesprekken zijn dus gesprekken om samen te denken, te luisteren en te praten over een grote vraag. Dat gaat zo: jullie onderzoeken met de klas een vraag. Jullie krijgen de vraag van de docent. Jullie voeren samen een gesprek over de vraag. En jullie zoeken samen naar een antwoord op de vraag.

Het gesprek is steeds het belangrijkste deel van de les. Na het gesprek werk je in dit boek. Hier oefen je extra met de woorden en de zinnen uit het gesprek.

Wat doe je in het gesprek?

Bij een filosofisch gesprek werk je in drie stappen.

1. Startopdracht

Je doet een **startopdracht**. Je maakt bijvoorbeeld een tekening. Je kijkt samen naar een filmpje of je legt kaartjes in een volgorde.

2. De vraag

Je krijgt van de docent de **belangrijke vraag** van het gesprek. Bijvoorbeeld: 'Kun je praten met een dier?'

3. Het gesprek

Je voert samen met je klasgenoten een **gesprek** over deze belangrijke vraag. Jullie zoeken samen naar een antwoord op de vraag. Je legt uit wat volgens jou het antwoord is op de vraag. Je noemt voorbeelden om dat uit te leggen.

Wat doe je in het werkboek?

Is het gesprek klaar? Dan maak je de opdrachten in dit werkboek. Er zijn steeds drie opdrachten:

1. Hoe ging het gesprek?

Je denkt na over het gesprek. Hoe ging het? Hebben jullie goed naar elkaar geluisterd? Wat heb je geleerd?

2. Woorden

Je oefent belangrijke woorden uit het gesprek. Je maakt bijvoorbeeld een woordweb of je schrijft woorden bij foto's. Soms doe je de opdracht alleen en soms werk je samen met een klasgenoot.

3. Schrijven

Je schrijft zinnen op over het gesprek. Of je bedenkt een kort verhaal. Je maakt de opdracht 'Schrijven' altijd samen met een klasgenoot. Je docent geeft uitleg bij elke opdracht. Begrijp je een opdracht niet? Vraag dan hulp aan je docent of aan je klasgenoot.

Wat staat er nog meer in dit boek?

Achterin het boek staat nog meer. Daar vind je:

1. Knipbladen

Je hebt soms foto's nodig voor het gesprek. De foto's staan achter in dit werkboek. Je kunt de foto's uitknippen.

2. Informatie over filosoferen

Wat is filosoferen? En waarom filosoferen we? Je leest hier extra informatie.

3. Mijn woorden en zinnen

Hier schrijf je belangrijke woorden en zinnen uit het gesprek. Je schrijft de zinnen op die jullie vaak gebruiken. Deze woorden en zinnen helpen bij het praten. Je kunt dan beter met elkaar filosoferen. Bijvoorbeeld: 'Ik ben het eens met jou, want ...' Je kunt de belangrijke woorden en zinnen opschrijven op bladzijde 60.

Veel succes en plezier met de gesprekken en de opdrachten!

Gesprek 1

Kun je praten met een dier?

Opdracht 1 | Hoe ging het gesprek?

Je krijgt van de docent een vraag over jullie gesprek.

Schrijf de vraag van jouw docent op:

.....

.....

.....

.....

Schrijf jouw antwoord op de vraag op:

.....

.....

.....

.....

Opdracht 2 | Woorden

1. Denk na: met welk dier wil jij graag praten?

Teken het dier.

1. 2. 3.

4. 5.

2. Denk na: welke woorden horen bij 'praten met een dier'?
Schrijf vijf woorden bij jouw tekening.

Opdracht 3 | Schrijf een stripverhaal

Werk samen met een klasgenoot. Bedenk samen een verhaal bij de tekening van de vrouw en de hond. Wat zeggen ze tegen elkaar? Doe het zo:

1. Kijk goed naar de plaatjes. Wat gebeurt er?
2. Bedenk samen goede zinnen bij de plaatjes. Jullie maken een stripverhaal
3. Schrijf de zinnen in de tekstballonnen of in het vak hiernaast.

Onze zinnen bij het verhaal:

Blank lines for writing sentences.

4. Praat samen. Begrijpen de vrouw en de hond elkaar? Of begrijpen ze elkaar niet?

Gesprek 2

Wanneer is iets lelijk?

Opdracht 1 | Hoe ging het gesprek?

Denk na: hebben jullie goed naar elkaar geluisterd?
Zet een cirkel om jouw antwoord.

Heel slecht

Heel goed

1. Maak de zin af:

Wij hebben naar elkaar geluisterd,

want

.....

.....

2. Praat met een klasgenoot: hebben jullie hetzelfde antwoord?

Opdracht 2 | Woorden

Werk samen met je klasgenoot. Jullie gaan een tekening 'omschrijven'.

1. Kies een tekening uit jullie klas.
Vertel niet aan je klasgenoot welke tekening je kiest.
2. Schrijf vijf woorden op over de tekening. Schrijf bijvoorbeeld de **kleur** van de tekening op, of schrijf op **welk dier** je ziet.
Schrijf de vijf woorden hieronder op:

3. Praat nu met je klasgenoot. Doe het zo:

- Leerling A: noem de vijf woorden die je hebt opgeschreven.
- Leerling B: jij mag raden over welke tekening het gaat.
- Wissel daarna van rol.

Opdracht 3 | Schrijf een brief

Werk samen met een klasgenoot. Jullie schrijven samen een brief. Een brief over jullie tekening, voor een museum. Doe het zo:

1. Bedenk samen: waarom moet jullie tekening in het museum komen? Bedenk drie redenen. Schrijf de redenen hieronder op.

Deze tekening moet in een museum hangen, want

.....

.....

.....

2. Schrijf daarna samen een brief naar de baas van het museum. Gebruik de schrijfhulp hieronder.

Schrijfhulp

1. Begin je brief netjes, met 'Beste meneer ...' of 'Beste mevrouw ...'
2. Leg uit waarom je deze brief schrijft. Kijk naar de voorbeeldzinnen in de brief. Je mag nog meer zinnen opschrijven.
3. Omschrijf jullie tekening.
 - Hoe ziet de tekening eruit?
 - Wat zie je op de tekening?
4. Waarom moet de tekening in het museum komen? Schrijf drie redenen op.
5. Bedenk een goede laatste zin.
6. Schrijf een groet op. Bijvoorbeeld: 'Groeten van...'

Onze brief

1. Beste meneer, mevrouw,
2. In uw museum zijn veel bijzondere dingen. Bijzondere dingen die we kunnen bekijken. Wij hebben ook iets bijzonders: onze tekening.

.....

.....

.....

3. Onze tekening is

.....

.....

.....

4. Onze tekening moet in een museum hangen, want

.....

.....

.....

- 5.

.....

.....

.....

- 6.

.....

3. Lees samen jullie brief. Klopt alles? Staan er geen fouten meer in?

4. Schrijf de brief daarna over op mooi papier.